

Rezime izvještaja guvernerke za decembar 2024. godine

Aktivnosti Centralne banke Crne Gore (CBCG) sprovedene u decembru 2024. godine realizovane su u skladu sa Politikom CBCG za 2024. godinu i bile su usmjerene na jačanje stabilnosti finansijskog sistema, podršku ekonomskom procesu i usklađivanju sa standardima Evropskog sistema centralnih banaka. CBCG je nastavila sa redovnim aktivnostima u cilju ispunjavanja obaveza vezanih za pristupanje EU.

U cilju očuvanja stabilnog, likvidnog i solventnog bankarskog sistema, CBCG je kontinuirano analizirala i nadgledala stanje u bankarskom sektoru, te je po potrebi sprovodila korektivne mjere za usklađivanje poslovanja banaka sa prudencijalnim propisima. Banke nijesu koristile sredstva obaveznih rezervi, niti su aplicirale za kredite za likvidnost tokom decembra. Na kraju decembra, izloženost bankarskog sektora sistemskim rizicima bila je na umjerenom nivou, uz blagi porast cikličnih rizika.

Bankarski sektor je ostao solventan, likvidan i profitabilan. Nastavljen je stabilan rast depozita, koje banke u posljednje vrijeme više preusmjeravaju u kredite, nego u likvidnu aktivu ili u hartije od vrijednosti. Likvidnost je, prema veoma konzervativnoj definiciji CBCG, zabilježila rast u odnosu na prethodnu godinu, i ostala je na vrlo visokom nivou. Značajan dio likvidnosti banaka čine hartije od vrijednosti (18,2% bilansa), od kojih je veći dio investiran u kratkoročne hartije od vrijednosti sa investicionim kreditnim rejtingom, emitovane od strane zemalja članica eurozone. Učešće nekvalitetnih kredita iznosilo je 3,6%, dok je profitabilnost banaka bila na visokom nivou.

Upravljanje međunarodnim rezervama realizovano je u skladu sa utvrđenom politikom i strategijom investiranja, pri čemu su prioriteti bili likvidnost i sigurnost. CBCG je efikasno servisirala finansijske obaveze Crne Gore prema inostranim povjeriocima, na zahtjev Ministarstva finansija i drugih klijenata.

Redovno su vršene kontrole pružanja platnih usluga od strane kreditnih institucija, kao i nadzor poslovanja platnih institucija. U decembru 2024. godine, raspoloživost Platnog sistema CBCG bila je 100%. Takođe, uredno je sprovedena prinudna naplata sa računa izvršnih dužnika kod kreditnih institucija, u skladu sa Zakonom o izvršenju i obezbeđenju.

Rizici ciklične prirode se primarno ogledaju u intenzivnom kreditnom rastu, kao i rastu cijena nekretnina, koje dostižu istorijski najviše vrijednosti. U strukturi kredita, rast je vođen gotovinskim kreditima fizičkih lica i stambenim kreditima, koji zajedno sa stranim direktnim investicijama čine glavne faktore uticaja na rast cijena nekretnina. Stopa kontracikličnog bafera kapitala povećana je na 1% sa primjenom od 1. januara 2026. godine, a u slučaju intenziviranja prekomjernog kreditnog rasta stanovništva i rasta cijena nekretnina, CBCG će razmotriti dodatno podizanje stope kontracikličnog bafera, a po potrebi i druge instrumente.